

Szerkesztőbizottság: *Jókai Anna* (elnök),
Báger Gusztáv, *Csontos János*, *Fehér Béla*,
Horváth Antal, *Kalász Márton*, *Kő Pál*,
Salamon Konrád, *Szakály Sándor*

Főszerkesztő: *Oláh János*

E-mail: foszerkeszto@magyarnaplo.hu
Mobil: (70) 388-7035

Olvasószerkesztő, tanulmány: *Rosonczy Ildikó*

E-mail: tanulmany@magyarnaplo.hu
Mobil: (70) 388-7033

Vers, könyvkiadás: *Szentmártoni János*

E-mail: vers@magyarnaplo.hu
Mobil: (70) 388-7032

Proza: *Biró Gergely*

E-mail: proza@magyarnaplo.hu
Mobil: (70) 388-7031

Nyitott Műhely: *Ekler Andrea*

E-mail: andrea.ekler@gmail.com

Európai Figyelő, Lapszemle: *Falusi Márton*

E-mail: europeanobserver@magyarnaplo.hu

Könyvszemle: *Erős Kinga*

E-mail: kritika@magyarnaplo.hu

Tördelőszerkesztő: *Molnár Csenge-Hajna*

Borító: *Zách Eszter*

Ügyintézők: *Cech Vilmosné*, *Nagyné Paládi Judit*

Terjesztés: *Zsiga Kristóf*

E-mail: elofizetes@magyarnaplo.hu

A szerkesztőség címe (Írott Szó Alapítvány)

1092 Bp., Ferenc krt. 14.

Levelezési cím:

1450 Budapest, Pf. 77.

Számlázási cím: **1062 Bp., Bajza u. 18.**

Telefon/fax: **413-6672; 413-6673**

Szerkesztőségi mobil:

(70) 388-7034

Elektronikus levélcímünk:

info@magyarnaplo.hu

Elérhetőségünk a világhálón:

www.magyarnaplo.hu

Kiadja az Írott Szó Alapítvány (1092 Bp., Ferenc krt. 14.) és a Magyar Napló Kiadó Kft. (1062 Bp., Bajza utca 18.). Terjeszti a Nemzeti Hírlap-kereskedelmi Rt. és a regionális részvénytársaságok. Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletága (1080 Bp., Orczy tér 1.) Előfizethető valamennyi postán, kézbesítőknél, emailen (hirlapelofizetes@posta.hu), faxon (303-3440) egy évre 7390 Ft, fél évre 3865 Ft. További információ: 06-80-444-444 Külföldi előfizetés: a szerkesztőség címén. Az előfizetési díj egy évre postaköltséggel együtt 60 USD vagy 50 EURO, mely átutalható a HVB-Bank Hungary Rt. (1065 Bp., Nagymező utca 44.) 10918001-00000421-10290001 számú számlára, vagy bankcsekkben elküldhető a szerkesztőség címére. Nyomda: Mackensen Kft. 1139 Bp., Frangepán utca 12–14.

*Meg nem rendelt kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. Minden felbélyegzett, válszborítékkal ellátott levélre válaszolunk. Muta-
tópéldány kérhető, megrendelés leadható a szer-
kesztőségben.*

A címlapon a Nyitott Műhely vendége:

Péntek Imre (Kristóf Attila felvétele)

a Nézőpont szerzője:

Czakó Gábor (Gallai Máté felvétele)

Tokaj folytonossága

Tokajban 1972 óta működik írótalálkozó és szellemi vitaműhely. Ezt a sajátos intézményt nevezik Tokaji Írótabornak. Az önkéntes résztvevők irodalom és közélet viszonyát értelmezik a maguk módján. Már itt határ húzódik. Az írók, szerkesztők, kutatók egyik csoportja ugyanis vállalja, mások nem vállalják a közszereplést. De a közélet politikai, gazdasági, hivatali oldalát is megosztja a párbeszéd elfogadása vagy visszautasítása.

Helyezzük bele aztán mindezt az adott történelmi környezetbe. Magyarországon, Közép-Európában, Európában ezekben az évtizedekben egymásra torlódtak a kisebb-nagyobb fordulatok. Épp ezek a fordulatok készítettek és készítetik az írótabor tagjait nyilvános vitákra. Az első tanácskozás tudatosan a közösségi felelősségű irodalom hagyományait idézte föl, ahogy akkor lehetett. Mindenesetre 1972-ben a megszólalók többsége az 1930–40 körüli népi-nemzeti eszméhez nyúlt vissza, személyesen pedig az 1956-os forradalomhoz kötődött – letöltve a ráért büntetést és hallgatást. Gúzsba kötve is az emberi és közösségi szabadság esélyét feszegették. Ez az irodalmi-szellemi képviselőlet úgy-ahogy a társadalmi önrendelkezési akaratot helyettesítette, a kommunista önkényuralom szorításában. A felelősség elsősorban erre irányult. Az irodalom belső ügyei és kérdései háttérben maradtak.

Ebben a mederben zajlottak aztán 1986–88-ban is az események. Az 1956-os forradalom akkori évfordulójára a tokaji tanácskozás című ezt választották: „Valóság, elkötelezettség, közéletiség – mai irodalmunk társadalmi presztízse”. Az előadásokhoz tiltakozást csatoltak a Tiszatáj és néhány író társ politikai megbélyegzése és kirekesztése ellen. Válaszul a felső hatalmi döntéshozók 1987-ben betiltották az írótabort. Tokaj azonban nem hátrált meg. Az addigi ülésvezetőkből intézőbizottság alakult, és 1988–89-től az önállóság biztosítására alapítványt hoztak létre: „A hatókör az egész magyar nyelvterületre kiterjed. A Tokaji Írótabor az egyetemes magyar irodalom intézménye, nem rendelődik alá egy-egy irányzatnak, műhelynek”. Az 1990 utáni többpártrendszerű jogállamban a társadalmi akarat kifejezése már nem szorul önkéntes helyettesítésre – az irodalmi és szellemi körök így saját természetes szerepük betöltésére törekednek. Tokaj 1989-től ehhez is segített utat nyitni. „A magyarság és Európa” tanácskozáson a Kárpát-medencéből és nyugatról tizenegy magyar irodalmi szervezet és szerkesztőség küldöttei vettek részt.

Irodalom és közélet viszonyának alapja a kommunista birodalom széthullásával Közép-Európában gyökeresen megváltozott. Ebbe a belső forrás nélküli térbe azonban benyomult a tőkepiac, a maga érdekeivel. Az irodalmi és szellemi értékvilágnak így ezzel az új, dologiasan működő, személytelen birodalmi erővel kellett szembenéznie. Tokaj egyetemes magyar irodalomban gondolkodó résztvevői most már ebben a helyzetben vállalták és vállalják a nyilvános vita felelősségét. Munkásságuk, műveik, általában az irodalmi és szellemi munka, a mű értelmének és szerepének védelmében folytatnak tisztázó vitákat. Korán, 1993-ban feltette itt a kérdést egy előadó: „Milyen következménnyel jár, ha a régi támogatás-tűrés-tiltás rostálás helyett az új nyereséges-önfenntartásos-veszteséges rostálás minősít? És az alkotó, a társadalom, az állam mit tehet, mit tegyen?” Ma is érvényesek ezek a kérdések. A mai szereplőket is válaszra kell bírni.

De az önállóság huszadik évfordulójára az 1988-tól formálódó kuratórium belső változással is készült. Az új körülményekbe és új szerepekbe beleszületett új írói-szellemi nemzedéknek ajánlott érdemi együttműködést. Több illetékes csoport képviselőivel közösen tüzték ki aztán az ideai tanácskozás tárgyát: „Értékrendek – pályakezds – érvényesülés”. Lássuk hát, a belső és külső viták miben és merre mozdítják előrébb a tisztázást. Bizonyos, hogy egész irodalmi és szellemi életünk a tét.

Székelyhidi Ágoston

Székelyhidi Ágoston: <i>Tokaj folytonossága</i>	1
---	---

LÁTHATÁR

Kiss Benedek: <i>Litánia</i>	3
Pintér Lajos: <i>korányári dallamok</i>	5
Gittai István: <i>Egy kiállítás képeihez; Életre kelve; Nyáriás</i>	6
Csábi Domonkos: <i>Szóba öltött tenyészet (Juhász Ferenc költészetéről)</i>	7
Miklya Luzsányi Mónika: <i>Legato</i>	13
Kiss Irén: <i>Kettőnk pályája; Budapesti lepel</i>	16
Koroknai Anikó: <i>A Szent István Bazilika orgonistája</i>	17
Finta Éva: <i>A sors</i>	20
Zelnik József: <i>Az Antikrisztus inge</i>	21
Bokor Levente: <i>Profán; Esti mese</i>	26
Kaló József: <i>Szombathelyi Ferenc és a galíciai deportálás</i>	27
Bene Zoltán: <i>Télutó, tavaszelő</i>	33
Ayhan Ey Gökhán: <i>Egyedül; Nem vagy</i>	40
Péntek Imre: <i>patikamér(1)eg; (Elő)éremény; Éjjél; Bárka; panel balladácska</i>	41

NYITOTT MŰHELY

Pápes Éva: <i>Egy elkötelezett(len) értelmiségi „éneke” (Beszélgetés Péntek Imrével a pannon végeken)</i>	43
---	----

NÉZŐPONT

Czakó Gábor: <i>Hatalom és uralom</i>	49
---	----

EURÓPAI FIGYELŐ – Kortárs szlovák irodalom a Romboidból (Tóth László összeállítása)

Oleg Pastier: <i>Azt gondolom, hogy...</i> (Tóth László fordítása)	51
Ivan Štrpka: <i>Új élet: tények; Csillogás</i> (Tóth László fordításai)	52
Jana Beňová: <i>A hazakísérés terve</i> (Csanda Gábor fordítása)	54
Daniel Hevier: <i>Gazdasszony; Nietzsche</i> (Hizsnyai Zoltán fordításai)	57
Peter Macsovszky: <i>A kéményt az ablakból; Amikor ezeket a szavakat</i> (Tóth László fordításai)	58
Jana Juraňová: <i>Anna K. esete</i> (Csanda Gábor fordítása)	60
Jozef Leikert: <i>Mulandóság</i> (Tóth László fordítása)	64
Daniela Kapitáňová: <i>Höfferling, lent Bajorországban</i> (Tóth László fordítása)	66
Míla Haugová: <i>A test archívumai; Átvilágított könyv; Amíg</i> (Tóth László fordításai)	68
Tózsér Árpád: <i>Magyar változatok Ján Buzássy verseire</i>	69

Lapszemle	72
-----------------	----

Számunkat Oláh Katalin szobrászművész munkáival illusztráltuk.

-
- Visegrad Fund Szlovák irodalmi válogatásunk a Nemzetközi Visegrádi Alap támogatásával jelenik meg. (www.visegradfund.org)
-